

Trøndelag Fylkeskommune
Fylkets hus, Postboks 2560
7735 STEINKJER

Morten Berntsen

Enova SF
Postboks 5700 Torgarden
NO-7437 Trondheim

www.enova.no
Tlf 73 19 04 30
Faks 73 19 04 31
post@enova.no

Org.nr. 983609155

Dato:
08.11.2019

Vår ref:
19/18322/ASL

Deres ref:

Svar på henvendelse om støtte til utslippsfrie hurtigbåter

Bakgrunn

Det vises til brev av 31.10.2019 fra Trøndelag fylkeskommune til Enova. Trøndelag fylkeskommune har sammen med 10 andre fylkeskommuner nylig gjennomført en utviklingskontrakt med formål om å påskynde utviklingen av utslippsfrie hurtigbåter. Resultatene i utviklingskontrakten viser at utslippsfrie hurtigbåter er mulig, men at det kreves ytterligere utvikling, og at en innfasing av nullutslippsteknologi vil innebære en vesentlig merkostnad sammenlignet med dagens konvensjonelle dieselfartøy. Trøndelag fylkeskommune har gitt uttrykk for at det vil være utfordrende for fylkeskommunene å bære merkostnaden ved et teknologiskifte alene.

Administrasjonen i Trøndelag fylkeskommune ønsker nå å fremme en politisk sak i de fylkeskommuner som har deltatt i utviklingskontrakten. Saken skal oppsummere arbeidet som er gjort og beskrive hvilke muligheter fylkeskommunene har til å utnytte potensialet som utslippsfrie hurtigbåter representerer. Trøndelag fylkeskommune har i den forbindelse etterspurt en gjennomgang av hvordan Enovas støtteordninger kan bidra til å realisere visjonen om utslippsfrie hurtigbåter.

Muligheter til støtte fra Enova

Utvikling og suksessiv innfasing av utslippsfrie hurtigbåter vil være et viktig bidrag til reduksjon av klimagassutslipp og lokal forurensing for persontransporten til sjøs. En stor del av fremtidig næringsutvikling forventes å komme langs kysten. Null- og lavutslippsløsninger for økt mobilitet til sjøs vil derfor være nødvendig for at Norge skal nå sine klimaforpliktelser.

Norske forskningsmiljøer og norsk maritim industri blir ofte omtalt som verdensledende innenfor utviklingen av nullutslippsfartøy. En stor del av utviklingen og verdiskapingen forventes derfor å kunne skje i Norge, med stort spredningspotensial til andre land og sektorer innenfor maritim transport. I tillegg til fartøyene innebærer satsingen en utvikling av nye og innovative konsepter for kaier og tilhørende infrastruktur for lading eller fylling av drivstoff. Energibærerene, enten det er elektrisitet, hydrogen eller andre løsninger, forventes også å kunne fremstilles lokalt eller nasjonalt.

En rekke miljøer peker på at det fortsatt gjenstår teknologiutvikling og testing før nullutslipps hurtigbåter kan være en realitet. Enova mener derfor at det vil være mest hensiktsmessig at fylkeskommunene bruker sin innkjøpsmakt til å bygge opp under det videre teknologiutviklingsløpet. Gjennomføring av ordinære anskaffelser med streng

vektlegging av miljø eller krav til nullutslipp vil etter Enovas vurdering gi lite målrettet innsats og kunne være forbundet med høy risiko. Med utgangspunkt i den teknologiutvikling som fortsatt gjenstår mener Enova at fylkeskommunene bør vurdere å benytte seg av handlingsrommet som ligger i utviklingskontrakter og innovative kjøp¹.

Enova mener at det per i dag er de som skal utvikle og eie teknologien som har størst behov for kostnads- og risikoavlastning, og at støtten fra virkemiddelapparatet, som Enova er en del av, må innrettes deretter. Gjennom programmet «Pilotering av ny energi- og klimateknologi»² gir Enova støtte til energi- og klimateknologiprojekter hvor en sluttbruker har behov for å kvalitetssikre og sertifisere teknologi og løsninger før de er modne for å tas i kommersiell bruk. Gjennom dette programmet vil Enova potensielt kunne støtte teknologileverandører som har inngått utviklingskontrakt med en eller flere fylkeskommuner. På denne måten kan Enova bidra med å ta ned risiko og kostnader før flere tilsvarende løsninger tas i bruk. For at leverandører skal kvalifisere for støtte, må prosjektet være tydelig forankret i sluttbrukers (fylkeskommunens) behov. Hovedformålet skal være å kvalifisere teknologien for bruk hos sluttbruker.

Når testperioden er over og teknologi og løsninger vurderes å være modne nok for å tas i kommersiell bruk, vil den som skal eie fartøy og infrastruktur potensielt kunne søke Enova om støtte gjennom programmet «Fullskala innovativ energi- og klimateknologi». Dette krever at løsningen er moden nok til at fartøyet kan settes i drift. Prosjekter som viser en høy grad av innovasjon og potensial for videre spredning i Norge og/eller internasjonalt blir prioritert i dette programmet. På generelt grunnlag vurderer Enova utslippsfrie hurtigbåter til å være kvalifisert og høyt rangert på begge deler.

For samband hvor det ikke kreves utvikling og fylkeskommunen har god kontroll på hvilken teknologi og hvilke løsninger man kan forvente å få tilbudt, vil det være mulig å søke på programmet «Infrastruktur for kommunale og fylkeskommunale transporttjenester». Programmet omfatter støtte til ladeinfrastruktur for batterielektriske løsninger. For å kunne søke om støtte på dette programmet må søker være kjent med kostnadsbildet for investering og drift. På dette programmet kan det ikke søkes om støtte til løsninger som ikke er ferdig utviklet, testet og verifisert.

Enova synes at fylkeskommunenes initiativ for å på sikt kunne anskaffe utslippsfrie hurtigbåter er positivt. Slike initiativ viser at det offentlige innkjøpsmakt kan bidra til teknologisk utvikling som på sikt skaper varig endring i transporttjenestene i retning lavutslippssamfunnet og samtidig styrker Norges maritime næring. Enova ser frem til å følge utviklingen videre og bistår gjerne fylkeskommuner og leverandører med rådgivning knyttet til søknader når tiden er moden for det.

Med vennlig hilsen
Enova SF

Astrid Lilliestrale
Transportsjef

Dokumentet er elektronisk signert av Enova SF og har derfor ikke håndskrevet signatur

---

¹ Enovas viser til Difis fagsider om offentlige anskaffelser
<https://www.anskaffelser.no/innovasjon/metoder-gjennomforing-av-utviklingprosjekter>

² Det vises til Enovas nettsider for programbeskrivelser, <https://www.enova.no/bedrift/maritim-transport/>. Enova tar forbehold om eventuelle endringer i programtilbud, -innhold og -kriterier.